

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

Plán iniciační péče realizované v rámci projektu
LIFE in Salt Marshes
na evropsky významné lokalitě
Slanisko Dobré Pole

listopad 2024

**Tento dokument byl vytvořen jako dodatek k plánu péče
pro PP Slanisko Dobré Pole z roku 2019
a Souhrnu doporučených opatření pro EVL Slanisko Dobré Pole z roku 2014.**

**Jeho cílem je vyhodnotit aktuální ekologický stav této lokality, stav předmětů ochrany
a představit plán péče a dalších činností realizovaných na lokalitě v rámci projektu
LIFE in Salt Marshes v období let 2024–2029.**

**Detailní informace o výchozím ekologickém stavu lokalit představujeme také v souhrnné
výzkumné zprávě k projektu „Analýza ekologického stavu lokalit sítě NATURA 2000
zařazených do projektu LIFE in Salt Marshes“, dostupné na webových stránkách projektu
v sekci Výstupy (<https://life.envirop.cz/vystupy>).**

Dokument byl zpracován autorským kolektivem projektu v roce 2024.

<https://life.envirop.cz/>

ENVIROP

Obsah

1. Základní identifikační a popisné údaje.....	4
1.1 Základní údaje.....	4
1.2 Způsob zajištění ochrany.....	4
1.3 Územně správní příslušnost.....	4
1.4 Stručná charakteristika území.....	4
2. Stav EVL a předmětů ochrany.....	8
2.1 Předměty ochrany a jejich cílový stav.....	8
2.2 Nároky předmětů ochrany.....	8
2.3 Řešení konfliktů při zajišťování požadavků různých předmětů ochrany EVL.....	8
2.4 Konflikt s jinými ochrannými režimy dle ZOPK.....	8
2.5 Využívání EVL a zhodnocení jeho důsledků pro předměty ochrany.....	9
2.6 Související platné dokumenty ve vztahu k předmětům ochrany dle speciálních zákonů.....	10
3. Péče o EVL a další prováděné činnosti.....	11
3.1 Popis optimálního způsobu péče o předměty ochrany a cílové druhy projektu.....	11
3.2 Navrhovaná opatření.....	11
3.3 Plán monitoringu.....	15
4. Závěrečné údaje.....	16
4.1 Použité podklady.....	16
4.2 Seznam zkratk.....	16
5. Přílohy.....	16

1. Základní identifikační a popisné údaje

1.1 Základní údaje

Název: Slanisko Dobré Pole

Kód lokality: CZ0620031

Kód lokality v ÚSOP: 3146

Rozloha: 3,696 ha

Biogeografická oblast: panonská

Zařazení EVL na evropský seznam: 2008/26/ES

Nařízení vlády o stanovení národního seznamu EVL: nařízení vlády č. 318/2013 Sb., příloha 844

1.2 Způsob zajištění ochrany

Zvláště chráněná území (ZCHÚ): PP Slanisko Dobré Pole

Kód lokality v ÚSOP: 1763

Celková rozloha ZCHÚ: 2,9565 ha

Relativní rozloha ZCHÚ: 80 %

Celková rozloha ochranného pásma (OP) ZCHÚ: 0,6437 ha

Relativní rozloha OP ZCHÚ: 17,4 %

1.3 Územně správní příslušnost

Jihomoravský kraj

Dotčené obce: Dobré Pole

Dotčená katastrální území: Dobré Pole

1.4 Stručná charakteristika území

Obecná charakteristika

Lokalita Slanisko Dobré Pole se nachází na území obce Dobré Pole (okres Břeclav) při jejím jihozápadním okraji. Pro jihomoravská slaniska je umístění v těsné blízkosti sídel charakteristické, neboť se zde vyvinula a místy i zachovala díky spolupůsobení přírodních (klima, geologie) a kulturních (odlesnění, dlouhodobé pastevní využívání) faktorů. Geologickým podkladem jsou třetihorní sedimenty (jíly, písky, štěrky), na kterých jsou vyvinuty půdy typu černozemě, méně černice a regozemě. Půdy jsou značně alkalické s velkým zastoupením Ca^{2+} , Mg^{2+} , K^+ a SO_4^{2-} .

Slanisko na rozdíl od mnoha lokalit v okolí uniklo přímému zničení, ale jeho vodní režim je narušen prohloubením rybníčka nacházejícího se na v jihovýchodní části území, prohloubením a napřímením Polního potoka, vyhloubením meliorační strouhy mezi potokem a rybníčkem a zaústěním odpadních vod z obecní ČOV do rybníčka. Do poloviny 70. let minulého století byla lokalita využívána jako obecní pastvina (zejména husí). Po zrušení pastvy bylo na lokalitě vybudováno fotbalové hřiště, potřebné disturbance zde tak aspoň do určité míry zajišťoval fotbal a kosení. V roce 1993 byla lokalita vyhlášena jako přírodní rezervace a začal zde probíhat ochranný management, později příležitostně i pastva. Hraní fotbalu na hřišti však postupně ustalo a ani ochranný management nedosahuje potřebné intenzity. Lokalita potřebuje především obnovu vodního režimu a zavedení pravidelné pastvy skotu či koní, která bude zajišťovat efektivní spasení, disturbance i dostatečné utužení půdy.

Botanická charakteristika

Vegetaci v území tvoří mozaika slanomilných a mokřadních biotopů v různých stadiích degradace. Nejvzácnější vegetace vysychavých slaniskových trávníků se do současnosti zachovala pouze podél cesty protínající plochu EVL. Udržela se zde díky dostatečným disturbancím, utužení půdy a nízkému zatížení živinami, navzdory tomu, že se jedná o cizorodý substrát, a to navážku cesty. Obligátní halofyty jako pampeliška besarabská (*Taraxacum bessarabicum*), kuřínky solná a obroubená (*Spergularia marina*, *S. media*), prorostlík nejtenčí (*Bupleurum tenuissimum*) a hvězdnice panonská (*Tripolium pannonicum*) se v současné době na lokalitě prakticky nikde jinde nevyskytují. Plošně rozšířenější je v EVL vegetace mezofilních a vlhkých slaniskových trávníků, pro kterou jsou charakteristické např. jitrocel přímořský (*Plantago maritima*), komonice zubatá (*Melilotus dentatus*), ledenec přímořský (*Lotus maritimus*), mochna husí (*Potentilla anserina*), ostřice oddálená (*Carex distans*), ostřice Otrubova (*C. otrubae*) a štírovník tenkolistý (*Lotus tenuis*). Na vlhčí sníženiny jsou vázány porosty sítiny Gerardovy (*Juncus gerardii*) a sivěnky přímořské (*Glaux maritima*). Nízké porosty s dominantní kostřavou nepravou (*Festuca pulchra*) lze řadit nejspíše k vegetaci slaných stepí, která u nás v minulosti nebyla rozlišována (Danihelka et al. 2022).

Rybníček, do kterého ústí přepad z čistírny odpadních vod, je obklopen eutrofní rákosinou. Na přechodu od rákosiny do slaniskového trávníku je vyvinuta vysokobylinná subhalofilní vegetace s blešníkem úplavičným (*Pulicaria dysenterica*), proskurníkem lékařským (*Althaea officinalis*) a štětkou laločnatou (*Dipsacus laciniatus*). V severní části území se nachází mezofilní ovsíková louka, ve které jsou ze zajímavějších druhů zastoupeny např. česnek hranatý (*Allium angulosum*), oman vrbolistý (*Inula salicina*) nebo třeslice prostřední (*Briza media*). V jižní části území za větrolamem je degradovaný trávník s pozůstatky některých subhalofytů, např. blešníku úplavičného (*P. dysenterica*) nebo ostřic oddálené a Otrubovy (*C. distans*, *C. otrubae*). Místy se zde šíří invazní zlatobýl obrovský (*Solidago gigantea*) a astříčka novobelgická (*Symphyotrichum novi-belgii* agg.), ojedinele i zlatobýl kanadský (*S. canadensis*). Problematický je výskyt většího množství výmladků dřevin.

Halofyty a subhalofyty zaznamenané na lokalitě před zahájením projektových prací

český název	latinský název	ČS	§	výskyt na lokalitě
blešník úplavičný	<i>Pulicaria dysenterica</i>	EN		Roztroušeně
hvězdnice panonská	<i>Tripolium pannonicum</i>	CR	KO	Vzácně
jetel jahodnatý	<i>Trifolium fragiferum</i>	VU		Roztroušeně
jitrocel přímořský	<i>Plantago maritima</i>	CR	KO	Hojně
komonice zubatá	<i>Melilotus dentatus</i>	EN		Roztroušeně
kostřava nepravá	<i>Festuca pulchra</i>	VU		Hojně
kuřinka obroubená	<i>Spergularia media</i>	CR	KO	Vzácně
kuřinka solná	<i>Spergularia marina</i>	CR	KO	v roce 2024 nenalezena
ledenec přímořský	<i>Lotus maritimus</i>	NT		Hojně
ostřice oddálená	<i>Carex distans</i>	NT		Hojně
ostřice Otrubova	<i>Carex otrubae</i>	LC		Hojně
pampeliška besarabská	<i>Taraxacum bessarabicum</i>	CR	KO	Vzácně
prorostlík nejtenčí	<i>Bupleurum tenuissimum</i>	CR	KO	v letech 2023 a 2024 nenalezen
proskurník lékařský	<i>Althaea officinalis</i>	EN		Roztroušeně
sítina Gerardova	<i>Juncus gerardii</i>	CR	SO	Roztroušeně
sivěnka přímořská	<i>Glaux maritima</i>	CR	KO	Hojně
štětka laločnatá	<i>Dipsacus laciniatus</i>	NT		Roztroušeně
štírovník tenkolistý	<i>Lotus tenuis</i>	NT		Hojně
zblochanec oddálený	<i>Puccinellia distans</i>	CR		Roztroušeně

Ostatní význačné a vzácné druhy rostlin zaznamenané na lokalitě

český název	latinský název	ČS	§	výskyt na lokalitě
česnek hranatý	<i>Allium angulosum</i>	NT		Hojně
oman vrbolistý	<i>Inula salicina</i>	NT		Hojně
ostřice chabá	<i>Carex flacca</i>			Roztroušeně
svízel severní pravý	<i>Galium boreale</i> subsp. <i>boreale</i>			Roztroušeně

Zoologická charakteristika

Ze zoologického hlediska je na lokalitě díky dlouhodobému udržování nízkého trávníku (fotbalové hřiště) dobře zachovalá nejen slanomilná vegetace, ale i na ni vázaný hmyz. Malá vodná plocha v západní části EVL, která se rozlívá do okolních ploch, podporuje výskyt vlhkomilných a mokřadních druhů. Během entomologických průzkumů byl na lokalitě v roce 2024 nalezen ohrožený zlatohlávek skvrnitý (*Oxythyrea funesta*), otakárek ovocný (*Iphiclides podalirius*) a několik ohrožených druhů čmeláků (*Bombus* spp.). Dále silně ohrožený zlatohlávek huňatý (*Tropinota hirta*), evropsky významný ohniváček černočárný (*Lycaena dispar*) a kriticky ohrožená kudlanka nábožná (*Mantis religiosa*). Z Červeného seznamu byla zaznamenána kriticky ohrožená saranče slaništní (*Aiolopus thalassinus*) a byl potvrzen výskyt slíďáka slaništního (*Pardosa maisa*).

Z obojživelníků se na lokalitě vyskytují raně se rozmnožující druhy, které své vývojové cykly stíhají dokončit před letním vyschnutím vodních ploch. Zaznamenány byly druhy skokan štíhlý (*Rana*

dalmatina) a skokan hnědý (*Rana temporaria*). Pozorována bývá na lokalitě také užovka obojková (*Natrix natrix*) a ještěrka obecná (*Lacerta agilis*). V případě ještěrky obecné bylo v roce 2024 pozorováno i několik juvenilních jedinců potvrzujících rozmnožování druhu na lokalitě.

Z hlediska ptáků je otevřená plocha Slaniska využívána především jako potravní zdroj. Při vyšší hladině vody lze na otevřené ploše pozorovat protahující mokřadní druhy ptáků (např. vodouš kropenatý - *Tringa ochropus*). Z pohledu hnízdění je pro zajímavý rákosím prakticky zarostlý rybníček (tůň) a to především pro mokřadní druhy ptáků, jako jsou rákosníci, konkrétně rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*), rákosník proužkovaný (*A. schoenobaenus*) a rákosník zpěvný (*A. palustris*), dále cvrčilka slavíková (*Locustela luscinioides*), chřástal vodní (*Rallus aquaticus*) a moták pochop (*Circus aeruginosus*). Křovinná a stromová vegetace v okolí otevřené plochy je využívána různými druhy zpěvných ptáků a šplhavci.

Charakteristika jakosti vod

Dle analýzy možných zdrojů znečištění a výsledků monitoringu je hlavním rizikem pro jakost vod v této EVL vnos komunálního znečištění. Ve vodách v této lokalitě byly zjištěny extrémně vysoké koncentrace amonných iontů, fosforečnanů i celkového fosforu. Ve vodách byly také zjištěny extrémně vysoké koncentrace pesticidních látek (41 µg/l), převážně glyfosátu a jeho metabolitu AMPA, což opět s velkou pravděpodobností souvisí s výustí ČOV, která se nachází přímo na severním okraji EVL. Znečištění z plošných zemědělských zdrojů není v této lokalitě příliš pravděpodobné, k nějakému vnosu polutantů by mohlo dojít pouze prostřednictvím erozního smyvu z orné půdy ve východním okraji povodí EVL v případě významných srážko-odtokových epizod (SOE).

2. Stav EVL a předmětů ochrany

2.1 Předměty ochrany a jejich cílový stav

Kód předmětu ochrany: 1340 *

Název předmětu ochrany: Vnitrozemské slané louky

Rozloha: 1,7557 ha

Relativní rozloha: 47,5 %

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu: dobrá hodnota

Cílový stav předmětu ochrany: Udržet stav při vyhlášení.

2.2 Nároky předmětů ochrany

Kód předmětu ochrany: 1340 *

Název předmětu ochrany: Vnitrozemské slané louky

Popis nároků předmětu ochrany:

Slaniska jsou vázána na slané půdy s vysokým obsahem dobře rozpustných iontů, které jsou zamokřené pouze v zimě a na jaře, v létě úplně vysychají. Vznikají v okolí minerálních pramenů a v mokřadech sušších oblastí, kde v letních měsících převládá výpar nad srážkami, což způsobuje hromadění rozpustných solí v povrchových vrstvách půdy. V současnosti se často jedná o lokality ruderalizované a silně ovlivněné lidskou činností. V minulosti byly tyto porosty využívány jako pastviny, nejčastěji pro drůbež, příležitostně též pro koně, hovězí dobytek a další zvířata. S fragmenty reprezentativních slanisek se setkáváme na jižní Moravě, ojediněle se vyskytují též v západních Čechách a na Mostecku. Vyžadují mechanické narušování, vhodná je pastva či sečení. Společenstva jsou ohrožena přirozeným náletem dřevin, sukcesí, úplnou ruderalizací a také změnami vodního režimu.

2.3 Řešení konfliktů při zajišťování požadavků různých předmětů ochrany EVL

Neuplatňuje se.

2.4 Konflikt s jinými ochrannými režimy dle ZOPK

Neuplatňuje se.

2.5 Využívání EVL a zhodnocení jeho důsledků pro předměty ochrany

Negativní jevy a možnosti jejich zmírnění

Postupné zmenšování plochy slaniska

Od poloviny minulého století došlo k výraznému zmenšení plochy slaniska vlivem změn užívání okolních pozemků a změn vodního režimu. Tak malá plocha, na kterou je slanisko v současné době omezeno, není schopna ani při nejlepší vůli všech zainteresovaných stran poskytnout dostatečně pestrou paletu mikrostanovišť pro přežití a rozvoj všech cílových společenstev a druhů. Pomoci k řešení tohoto problému by mohlo být zavedení ochranného managementu v těch částech EVL, kde dosud aktivně neprobíhal (okolí rybníčka, severní část EVL). Jako další reálná možnost se jeví zahrnout do projektové plochy pozemky p.č. 194 a 195 (k.ú. Dobré Pole) přiléhající k jižní hranici EVL. Tyto pozemky patří do ochranného pásma PP a je v plánu EVL o tuto plochu rozšířit. V minulosti se zde nejspíše slanisko nacházelo, což dokládá i aktuální výskyt subhalofilních druhů blešníku úplavičného a ostřic oddálené a Otrubovy. Zároveň by zahrnutí těchto pozemků umožnilo efektivnější provádění pastvy na lokalitě.

Narušení vodního režimu a eutrofizace odpadní vodou

Zásadní narušení hydrologických poměrů na lokalitě má na svědomí meliorační strouha vedoucí od rybníčka do Polního potoka. Dochází zde k příliš rychlému odtoku vody z lokality (včetně mineralizované vody podzemní), zaklesnutí hladiny podzemní vody, odsolování, absenci výrazného sezónního kolísání úrovně zamokření lokality. Řešením je částečné až úplné zahrnutí této strouhy, čímž by došlo k obnově původního reliéfu a hydrologického režimu. Zároveň by se EVL s pozemky přiléhajícími k ní na jihu propojila do jednoho souvislého celku. Dalším degradačním faktorem způsobujícím narušení hydrologických poměrů je prohloubení rybníčka a vznik deponií zeminy na jeho březích, ke čemuž došlo při jeho odbahnění. Zde by bylo záhodno odstranit deponie a část materiálu z nich použít na vytvoření pozvolného přechodu z vody do souše. Při tomto opatření by současně došlo k omezení expanze rákosu. Vybudování meliorační strouhy i prohloubení rybníčka byly přímými důsledky napojení odpadu ČOV do rybníčka. Tento fakt znamenal nejen rozsáhlou eutrofizaci rybníčka a jeho okolí, ale také stabilní průtok vody, a tedy promyšlený režim. Po vybudování nové ČOV by měl být rybníček vyčištěn a realizovány kroky popsané výše.

Zánik pastvy

Postupný zánik pastvy během druhé poloviny minulého století vedl nejen k negativním změnám ve společenstvech, ale také v celkové fyziognomii slaniska. Vedle samotného odnosu biomasy s ústupem pastvy přestalo docházet také k žádoucímu sešlapu, který zajišťoval rozvolnění vegetace a utužování půdy podporující zasolování. V posledních letech zde v režii orgánu ochrany přírody probíhala příležitostná pastva ovcí a koz, která však neměla dostatečnou intenzitu ani zde neprobíhala v optimálním období roku. Je zásadní na lokalitě na co největší ploše obnovit celosezónní (celoroční) pastvu skotu či koní, případně ji doplnit pastvou hus.

Úbytek sportovního využívání hřiště

Po zániku pastvy na hřišti určitou míru disturbancí zajišťovalo hraní fotbalu a další sportovní aktivity. Postupem času však i toto využití upadlo a pravidelné sečení vede k nežádoucímu zahušťování porostu. Ideálním řešením by bylo zahrnutí celé plochy hřiště do pastevní ohrady a provádění celosezónní (celoroční) pastvy skotu či koní. V případě potřeby zachování prostoru hřiště ke sportovním aktivitám či příležitostným společenským akcím v obci lze kombinovat krátkodobější pastvu s kosením a mechanickým narušováním povrchu.

Skládkování v ochranném pásmu PP

Ke skládkování docházelo zejména při východním a jihovýchodním okraji lokality. Odstraněním navážek by došlo k obnově historické plochy slaniska, a tedy i nárůstu plochy s potenciálem obnovy stanoviště 1340*, dále k odstranění zdroje eutrofizace a omezení invazních a expanzivních druhů rostlin.

Výsadba akátu a nálet dřevin

Dřeviny mají negativní vliv na slanisko jako celek, způsobují zastínění, narušení procesu evaporace a zasolování. Přítomnost akátu navíc vede k nežádoucímu obohacení dusíkem. Řešením je chemicky (navrtáním s injektáží herbicidu) zlikvidovat akát a vykácet náletové dřeviny minimálně na ploše EVL a ochranného pásma PP. Došlo by tím nejen k omezení výše popsaných negativních vlivů dřevin, ale také k dalšímu rozšíření plochy slaniska.

2.6 Související platné dokumenty ve vztahu k předmětům ochrany dle speciálních zákonů

Plány péče

Autor: Filip Lysák

Schválil: Krajský úřad Jihomoravského kraje

Platnost: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2029

Souhrny doporučených opatření

Autor: Karin Hustáková (AOPK ČR)

Datum zpracování: 22. 5. 2014

3. Péče o EVL a další prováděné činnosti

3.1 Popis optimálního způsobu péče o předměty ochrany a cílové druhy projektu

Pro zachování cenných společenstev slanisek je při jejich obhospodařování klíčovým faktorem pravidelné odstraňování biomasy v kombinaci s dostatečným narušováním půdního povrchu, které umožňuje rozvoj konkurenčně slabých halofilních druhů. Při realizaci managementových zásahů toho lze docílit několika způsoby. Ideálním typem managementu je pastva drůbeže a dobytka. Nejvhodnější je vzhledem ke své váze skot a koně, kteří zajistí dostatečnou míru disturbance. Pastva může být krátkodobá a intenzivní nebo kontinuální extenzivní celosezónní. Vzhledem k charakteru lokality a její poloze na okraji zastavěného území může být zajištění pastvy problematické, zejména na ploše samotného fotbalového hřiště, přesto je třeba o ni v každém případě usilovat. Njezasším řešením v případě neúspěchu udržení pastvy na lokalitě, lze pastvu na ploše fotbalového hřiště do určité míry nahradit sečením 1–2x ročně s následným odstraněním biomasy mimo území v kombinaci se smykováním, vertikutací a válením. Na to, že se v území podaří udržet dostatečnou míru disturbance sešlapem v souvislosti se sportovními aktivitami, v současné době už nelze spoléhat. Pro přežití a rozvoj konkurenčně slabých slanomilných druhů jsou však disturbance naprosto zásadní, samotná seč naopak porost zahušťuje a nemůže být jediným opatřením pro podporu slanomilných druhů.

Z důvodu ochrany hmyzu je vhodné management (pokud jím bude sečení nebo intenzivní pastva) provádět mozaikovitě tak, aby mezi sečením (či vypasením) jednotlivých částí mozaiky zůstal časový odstup cca tři týdnů. V případě nutnosti ponechat kvůli hmyzu celoročně neposečené plochy je nezbytné tyto plochy následující rok poséct v nejzazším možném jarním termínu (duben) a následně na podzim. Nesečené plochy je nutno důsledně střídat a neumisťovat je na plošky s populacemi nejčinnějších halofilních druhů. V případě extenzivní kontinuální pastvy, kdy rychlost spásání je vyvážena rychlostí dorůstání, je možné pastvu provádět celoplošně bez negativního dopadu na populace hmyzu.

3.2 Navrhovaná opatření

Obnovní management

Vznik souvislého pastevního areálu a vybudování pastevní infrastruktury je zásadním opatřením směřujícím k udržení ekologické rovnováhy a podpory biologické rozmanitosti lokality. Hlavním cílem tohoto opatření je vytvoření uceleného pastevního systému, který umožní přirozené spásání vegetace, čímž dojde k disturbance (narušování) zapojených porostů a podpoře tvorby mozaikovitých stanovišť. Takováto různorodost prostředí je důležitá zejména pro udržení druhově bohatých ekosystémů a obnovu subhalofilních druhů rostlin, které by jinak byly vytlačeny silnějšími, expanzivními druhy.

Pastevní infrastruktura zahrnuje zřízení ohradníků a dalších opatření k řízení pastvy hospodářských zvířat, přičemž preferována jsou těžší zvířata, jako jsou krávy či koně. Tato zvířata díky své hmotnosti utužují půdu, což zvyšuje míru zasolení, což je žádoucí pro zachování slaniskových společenstev.

Zároveň dochází k mechanickému narušování vegetace, což omezuje expanzivní druhy a umožňuje rozvoj druhů konkurenčně slabších, které vyžadují narušované plochy pro svůj růst a rozmnožování. Tento systém extenzivní pastvy je rovněž efektivní nástroj v boji proti invazním druhům rostlin, které by mohly narušit původní ekosystémy lokality. V případě potřeby může být pastva doplněna o ruční sečení nepreferečních druhů rostlin, které zvířata nespasou, aby se zamezilo jejich přerůstání a šíření.

Opatření ke zlepšení jakosti vod

Klíčem ke zlepšení jakosti vod v EVL Dobré Pole je zamezení vstupu znečištění z ČOV. Nejlepším řešením, aktuálně projekčně řešeným a povoleným v rámci intenzifikace ČOV, je varianta s vyústěním ČOV do potoka mimo území PP a EVL a tím i mimo rybníček na území PP a EVL.

Pokud by toto řešení nebylo možné, lze v krajní variantě uvažovat o vybudování umělého mokřadu sloužícího k dočištění odpadních vod před vstupem do rybníka, který napájí slanisko. Potenciálně vhodným místem je parcela 193/1, která je ve vlastnictví obce Dobré Pole. Odklon vyústění ČOV mimo PP a EVL je ovšem efektivnější a udržitelnější, než budování a údržba umělého mokřadu.

Jako další aktivity jsou dle potřeby plánovány:

- Likvidace akátu a kácení náletových dřevin
- Zahrnutí meliorační strouhy
- Úpravy břehů rybníčku
- Odstranění navážek

Udržovací management

typ opatření	pastva skotu či koní
vhodný interval	každoročně
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	skot, koně; doplňkově kozy, husy
termín opatření	celoročně nebo IV až X
lokalizace	viz mapa v kap. 5.3
upřesňující podmínky	Pokud by se ukázalo, že celoroční pastva není vhodná, bude upřednostněna pastva od jara do podzimu. Výchozí pastevní zatížení se bude pohybovat v rozpětí 0,5-1 DJ/ha. Nárazová a intenzivní pastva nevhodná. Přednostně využít odolná zvířata, která i při zachování dobrého zdravotního stavu nebudou vyžadovat pravidelné odčervování. Není-li zbytí, dodržovat ochranné lhůty od aplikace odčervovacích prostředků. V žádném případě zvířata neodčervovat na lokalitě.

typ opatření	kombinace sečení, smykování, vertikutace a válení
vhodný interval	v případě potřeby
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	těžká mechanizace/ lehká mechanizace
termín opatření	smykování + 1. vertikutace + válení: III až pol. IV; sečení: V až VI (fázová seč v pruzích s odstupem minimálně 3 týdny); 2. vertikutace: IX až X
lokalizace	viz mapa v kap. 5.3
upřesňující podmínky	Náhradní opatření při nemožnosti aplikovat pastvu na plochu hřiště. Sečení odstraní biomasu, smykování terén srovná, vertikutace odstraní stařinu z porostu, válení povede k utužení půdy. Vertikutaci v jednom termínu vždy provádět jen na polovině plochy, v druhém termínu na druhé polovině.

typ opatření	sečení jako iniciální management před pastvou
vhodný interval	v případě potřeby
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	lehká mechanizace/křovinořez
termín opatření	podle potřeby, v místech s expanzivními travami V
lokalizace	podle potřeby
upřesňující podmínky	Sečení s důsledným vyhrabáním a odstraněním pokosené hmoty bude využíváno jako iniciální management k odstranění stařiny před zahájením pastvy.

typ opatření	sečení těžkou mechanizací
vhodný interval	každoročně, 1x–2x ročně
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	traktor s příslušenstvím na výrobu sena
termín opatření	V až VI a VII až IX
lokalizace	viz mapa v kap. 5.3
upřesňující podmínky	Nebude-li možnost zajistit pastvu v mobilní ohradě. V opačném případě je možné zde pouze pást.

typ opatření	ruční sečení
vhodný interval	2x ročně
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	lehká mechanizace/křovinořez
termín opatření	V-VI/VIII-IX; plochy s aplikací poloparazitů: 1. pol. VI (zdravínek), 2. pol. VII (černýš, kokrhel)/ X
lokalizace	podle potřeby
upřesňující podmínky	Sečení s důsledným vyhrabáním a odstraněním pokosené hmoty. Na plochách s výskytem třtiny křovištní, zlatobýlů a astříček, kde bude současně probíhat aplikace poloparazitů, bude třeba přizpůsobit termín seče. V pastevní ohradě ponechávat nedopasky, přesekat jenom nežádoucí nedopasky - zejména porosty invazních a expanzivních rostlin.

typ opatření	dosev poloparazitických rostlin do porostů invazních a expanzivních rostlin (zlatobýly, astříčky, třtina křovištní)
vhodný interval	jednorázově, v případě potřeby zopakovat
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	sekačka/křovinořez, hrábě, semínka zdravínku jarního černýše rolního nebo kokrhele luštince
termín opatření	Výsev: X až XI; sečení: 1. pol. VI (zdravínek), 2. pol. VII (černýš, kokrhel)
lokalizace	podle potřeby
upřesňující podmínky	Do pasených míst použít zdravínek jarní, do kosených míst možno i černýš rolní a kokrhel luštinec. Černýš potlačuje invazní byliny, kokrhel expanzivní trávy, zdravínek lze využít k oběma účelům. Semínka vysévat do pokosené a vyhrabané plochy (ne však úplně na hlínu, aby semenáčky na jaře nevyschly). Výsevek (g/m ²): zdravínek – 1,8; černýš – 2,5; kokrhel – 5.

typ opatření	likvidace výmladků dřevin
vhodný interval	1x ročně, dokud je potřeba
pracovní nástroj/hospodářské zvíře	křovinořez, herbicid, štětec nebo bodový aplikátor herbicidu
termín opatření	VI–IX
lokalizace	podle potřeby
upřesňující podmínky	Výmladky uséct co nejnižší nad zemí a na řeznou ránu ihned aplikovat herbicid. Opatření neprovádět za horkého slunečného dne. Bude potřeba provádět na nově přičleněné ploše a na ploše po vyřezávkách dřevin.

3.3 Plán monitoringu

Botanický monitoring

Na lokalitě bylo založeno 6 trvalých ploch o velikosti 5 m x 5 m pro výzkum vlivu managementových opatření na vegetaci. Na těchto plochách jsou každoročně v období V–VI zapisovány fytoecologické snímky. Podrobnější průzkum ploch dále probíhá ještě v IX, kdy jsou doplněny případné halofyty, které by v době zápisu fytoecologických snímků ještě nemusely být zaznamenatelné. Vedle vegetačního průzkumu probíhá ještě floristický průzkum, kdy jsou v průběhu celé vegetační sezóny (IV–X) v intervalu zhruba 1x za měsíc realizovány botanické pochůzky napříč lokalitou, během nichž jsou zapisovány přednostně halofilní a subhalofilní, vzácné, ohrožené, chráněné, invazní, expanzivní či jinak význačné druhy rostlin, druhotně pak i druhy běžné a relativně běžné.

Monitoring terestrických bezobratlých

Paralelně s botanickým monitoringem probíhá na vytyčených trvalých plochách i monitoring pavouků, rovnokřídlých, ploštic, střevlíků a koprofágních brouků, a to čtyřikrát ročně v období V–VIII. Tyto skupiny jsou monitorovány za použití metod smyku (50krát na plochu), vysávání (50krát na plochu), zemních pastí (jedna past v centru plochy) a individuálního sběru. Na území EVL je každoročně prováděn i monitoring denních motýlů. Ten probíhá pětkrát ročně, od V–IX, vždy za vhodných povětrnostních podmínek. Používá se metoda spirálního průzkumu, kdy se během 45 minut prochází plocha 1 ha, přičemž se zaznamenávají všechny pozorované druhy.

Vertebratologický monitoring

V každém roce bude probíhat také monitoring obojživelníků, plazů, ptáků a monitoring hydrobiologický. Prováděn bude pravidelně během celého vegetačního období, tedy od přelomu února a března do září. Za účelem monitoringu obojživelníků bude prováděn běžný vizuální monitoring zaměřený na sledování druhové diverzity a početnosti obojživelníků ve všech fázích vývoje (dospělci, larvy a snůšky). Doplnkově bude prováděno také akustické hodnocení včetně nočního monitoringu a odchytů do živolovných pastí. Plazi budou sledováni v rámci transektových průzkumů a individuálního průzkumu stanovišť vhodných pro rozmnožování. Monitoring ptáků pak bude realizován primárně formou liniového sčítání. Doplnkově bude využit monitoring s využitím fotopastí za účelem zachycení skrytě žijících druhů.

Vyjma výše uvedeného bude na lokalitě během doby řešení projektu monitorován a hodnocen také stav vod stran jejich kvality a budou hodnoceny ekosystémové služby s využitím metod dálkového průzkumu Země. Pro detaily k těmto metodám a výsledky hodnocení iniciálního stavu lokalit odkazujeme na souhrnnou výzkumnou zprávu k projektu „*Analýza ekologického stavu lokalit sítě NATURA 2000 zařazených do projektu LIFE in Salt Marshes*“, dostupnou na webových stránkách projektu v sekci *Výstupy* (<https://life.envirop.cz/vystupy>).

4. Závěrečné údaje

4.1 Použité podklady

- GRULICH, V. (2012). Červený seznam cévnatých rostlin České republiky: třetí vydání. *Preslia*, 84, s. 631-645.
- HUSTÁKOVÁ K. (2014). Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Slanisko Dobré Pole (CZ062003). Manuskript. Archivuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.
- CHYTRÝ, M. (ed.) (2007). Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. Vydání 1. Praha: Academia. 526 s.
- CHYTRÝ, M.; KUČERA, T.; KOČÍ, M. (eds.) (2010). Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 445 s.
- LYSÁK F. (2015). Botanický inventarizační průzkum PR Slanisko Dobré Pole. Ms. 15 s. Archivuje Krajský úřad Jihomoravského kraje.
- LYSÁK F. (2016). Výsledky částečné obnovy dvou jihomoravských slanisek a poznámky k péči. *Ochrana přírody*, 5/2016.
- LYSÁK F. (2016). Obnova EVL Slanisko Dobré Pole – studie proveditelnosti. Ms. 26 s. Archivuje Krajský úřad Jihomoravského kraje.
- LYSÁK, F. (2019). Plán péče o PP Slanisko Dobré Pole na období 2022–2029. Archivuje Krajský úřad Jihomoravského kraje.
- ŠMARDA, P. (2008). Závěrečná zpráva k provedenému botanickému průzkumu EVL CZ0620031 – Slanisko Dobré Pole. 24 s.

4.2 Seznam zkratek

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
EVL – evropsky významná lokalita
MŽP – Ministerstvo životního prostředí České republiky
OP – ochranné pásmo
PP – přírodní památka
PR – přírodní rezervace
ZCHÚ – zvláště chráněné území

5. Přílohy

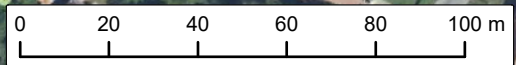
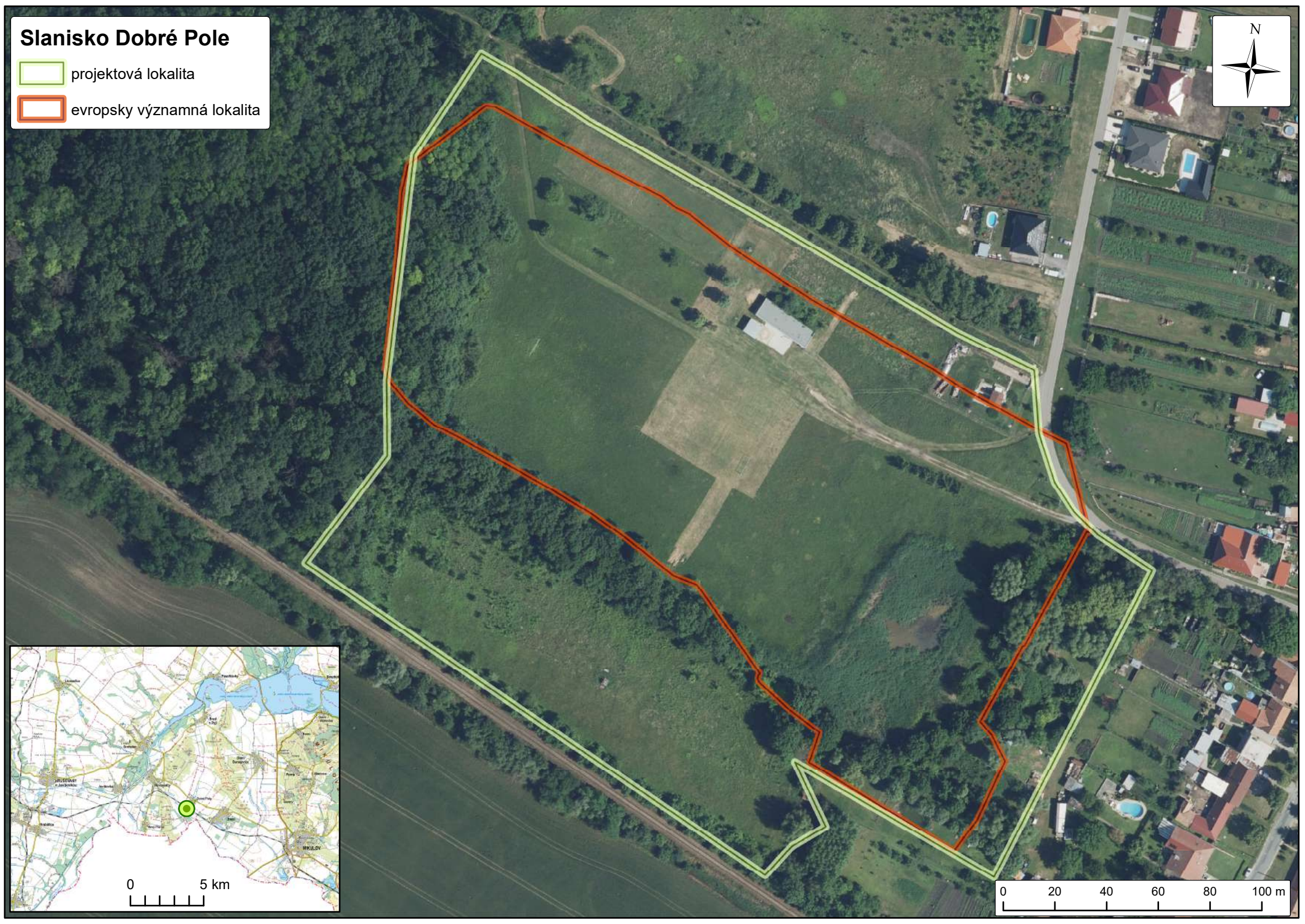
- 5.1 Orientační mapa evropsky významné lokality
- 5.2 Mapa způsobu zajištění ochrany EVL
- 5.3 Mapa zákresů managementových opatření na vymezených plochách

Spolufinancováno Evropskou unií. Vyjádřené skutečnosti odrážejí názory autorů a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie nebo CINEA. Evropská unie ani poskytovatel dotace za ně nenesou odpovědnost.

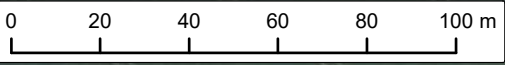
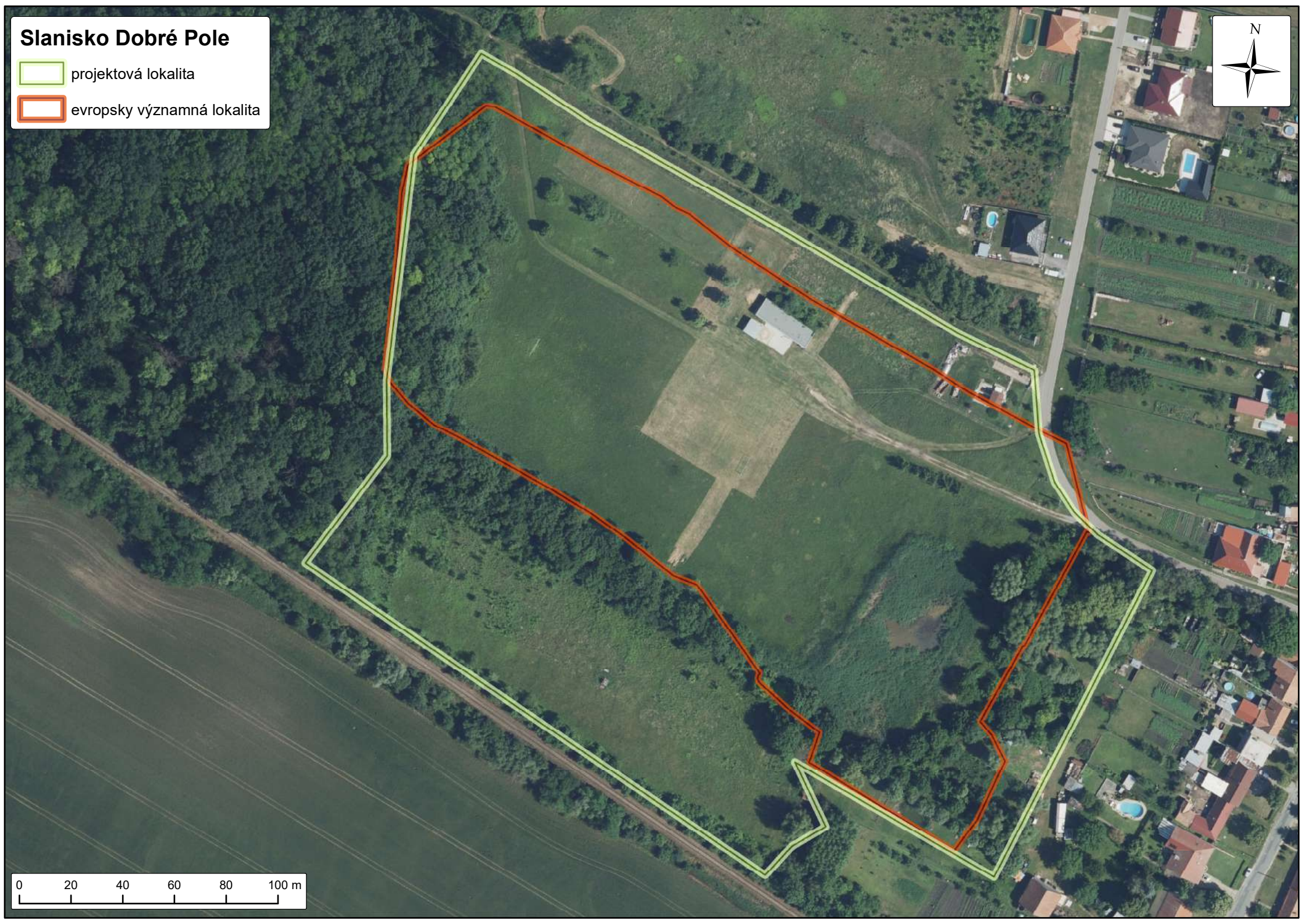
Slanisko Dobré Pole

- projektová lokalita
- evropsky významná lokalita

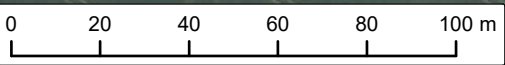
Slanisko Dobré Pole

- projektová lokalita
- evropsky významná lokalita

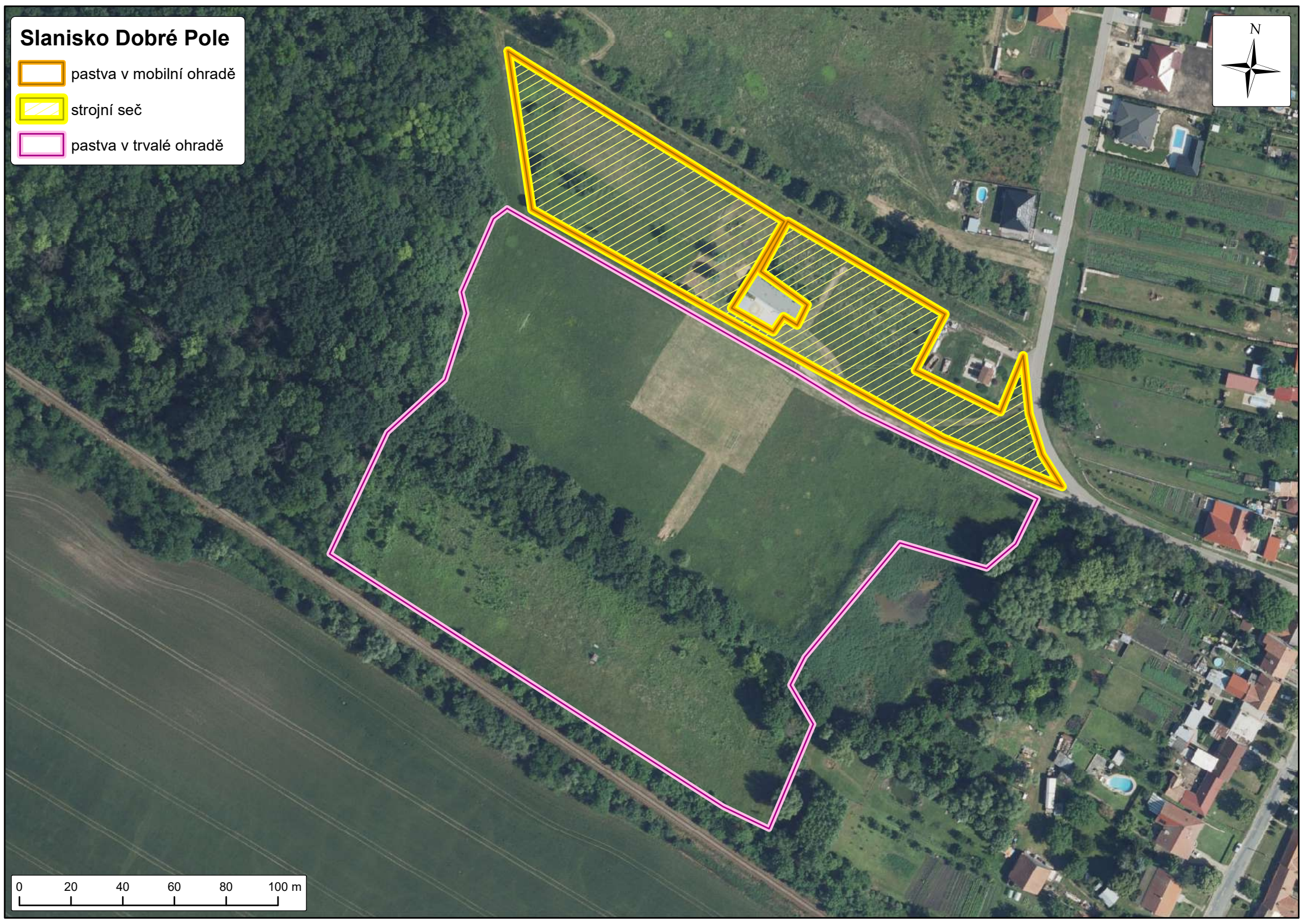
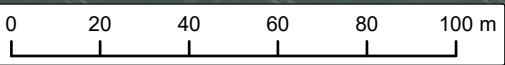
Slanisko Dobré Pole

- přírodní památka
- ochranné pásmo PP
- evropsky významná lokalita

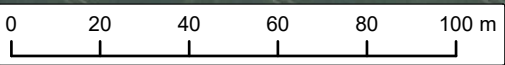
Slanisko Dobré Pole

- pastva v mobilní ohradě
- strojní seč
- pastva v trvalé ohradě

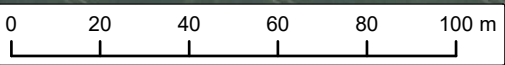
Slanisko Dobré Pole

 pastevní ohrada

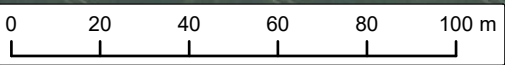
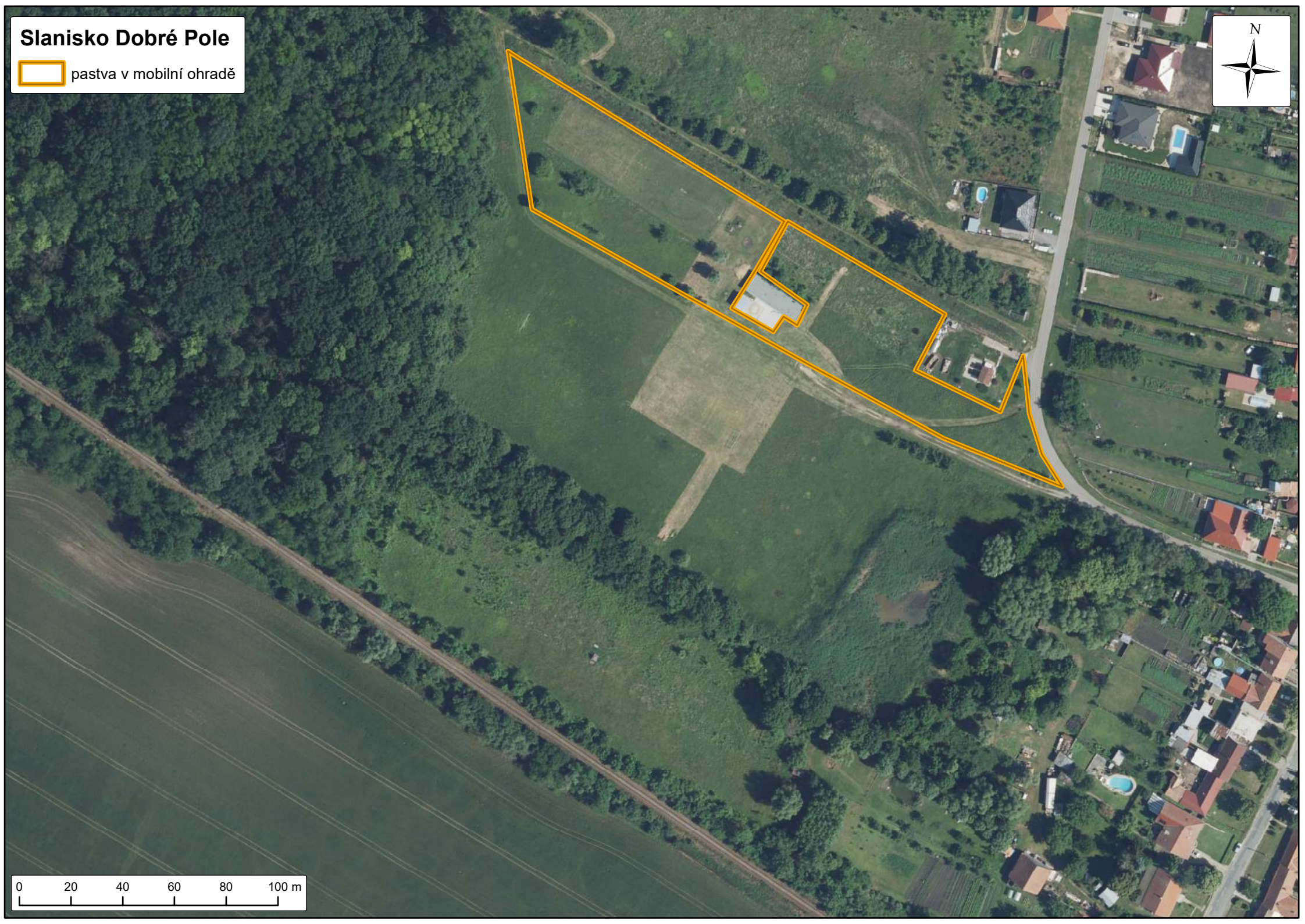
Slanisko Dobré Pole

 pastva v trvalé ohradě

Slanisko Dobré Pole

 pastva v mobilní ohradě

Slanisko Dobré Pole

 strojní seč

